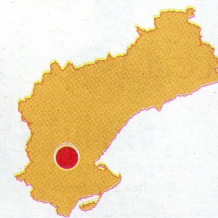

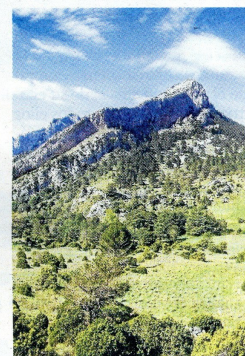

La Font del Montsagre d'Horta de Sant Joan és un dels punts emblemàtics del paratge. FOTOGRAFIES: VICENT PELLICER

Ubicació
Parc Natural
dels Ports

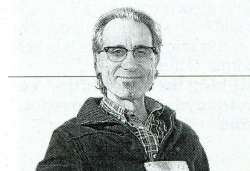

● Hi ha diferents accessos des de les tres poblacions. Per Paüls es pot iniciar la ruta per una pista a la part alta del poble, a prop del cementeri.

Els Ports

LA IL·LUSIÓ DE DESCOBRIR

VICENT PELLICER
Escriptor i activista cultural

Els Montsagres. Les serres més septentrionals dels Ports, un espai per endinar-se en el laberint de la nostra memòria per recordar que som natura

L'accés als Montsagres (Paüls, Horta de Sant Joan i Prat de Comte), ja siga pel caragol que dibuixa la pista que surt de Paüls (vall de Vinyes) o pel que s'enfila pel camí al terme de Prat de Comte, us regala, a mesura que us hi aneu enlairant, una versió exuberant de la vall de l'Ebre i dels pobles que s'hi han establert al llarg dels segles.

Això no obstant, si el jorn que decidíu de visitar els Montsagres la boira us barra les vistes sobre la vall, sigueu pacients, sigueu valents, sigueu humils; recordeu que la natura és capritxosa de mena i, per això, de vegades, us sot-

metrà als seus dissenys: núvols tronadors, llamps empipats, pluja no desitjada, vent odiós, calor xafogosa, fred desconsolador, fonts assedegades, camins mig perduts que, aparentment, no arriben enlloc; cims inabastables, rius abraonats... Recordeu que sou natura, busqueu en el laberint de la vostra memòria, i visualitzareu que, temps era temps, en formàveu part i, per descomptat, en sabíeu afrontar els embats, perquè ella governava les vostres vides.

A dalt, a la cruïlla dels dos camins, a l'altura de la Refoia, uns plafons molt ben dissenyats pel Parc Natural dels Ports us faran

saber qui viu per aquestes contrades: quins són els éssers que corren com a criatures enjogassades i pasturen per la Refoia (cabra salvatge); qui viatja a la bassa de la Refoia (o del Coll Roig) a afartarse d'aigua molsuda (picot verd); de qui són les ales, llarguíssimes, que solquen el cel per sobre de la punta dels Raus, la punta de Llambars o el tossal d'Engrilló (voltor), des de la punta del qual albirareu la Terra Alta, el Matarranya i la vastitud de les terres aragoneses, la blancor lluent del Pirineu...; de qui és la gola que refila sons nostàlgics pels cristalls del forat de la Finella (merla blava),

o de qui és el pic que devora els fruits tendres de les aromàtiques savines que perfumen els bassis de la font del Montsagre d'Horta de Sant Joan, i també del Montsagre de Paüls (griva); de qui són els ulls que esguarden els camins lluminosos i infinits de la via làctia (estels); de qui és el xiscle que sotja des de les altures i en reclama el reialme (àguila daurada).

Les valls i les fondalades, verdes i d'accés prou còmode, que conviden a caminar-hi i a tastar-les; les fonts que les alleten, i els tossals i els cims que les emparen; i els boscos de pins rojals, que creixen rectes com un fus i ben tibats, con-

figuren un conjunt paisatgístic singular que us omplirà de benestar.

I abans d'acomiadar-vos-en, visiteu el teix monumental d'en Grilló, que pertany a Prat de Comte: «el prat donat pel comte». El teix, l'arbre de la vida i de la mort; de la saviesa, que li ha atorgat a mans plenes el temps a través dels segles, que pot arribar a viure dos mil anys, era, en l'antiguitat, un ésser sagrat per als druides celtes, que creien que els boscos eren la casa dels déus. Però no us adora-

L'accés als Montsagres regala una versió exuberant de la vall de l'Ebre i els seus pobles

miu sota la seua ombra! Porta ma-lastrugança! Sí que podeu fer un merescut descans sota el paraigua de la pròdiga capçada i de l'exuberant i desbordant ramatge del Rojal de la bassa de la Refoia, per les proximitats del qual corrien les orquídies, per acabar el bany de natura del dia.

Els Montsagres!: el plaer de caminar, de sentir; boscos que inspiren!